

Odze György

A Mézes Mackó és a felső vezetői utasítás

A Mézes Mackó 1955-ben nyílt meg a forgalmas belvárosi Kígyó utcában, azonnal a pestiek kedvence lett, Onódy pedig újabb és újabb dicséretekkel kapott. Hitt abban, hogy a magyarok fogékonyak az újításokra. Rendszeresen látogatott meg európai nagyvárosokat, és igyekezett további tapasztalatokat gyűjteni, amelyeket aztán otthon sorra be is vezetett. A budapestiek pedig mindent hálásan fogadtak, úgy érezték, ha már ők nem jutnak el Nyugatra, legalább a Nyugat jön el hozzájuk, ehhez azonban tudni kellett, hogy mi történik a világban.

Ezért ment ki Onódy a világkiállításra is. Járt a pavilonokat, és azt figyelte, hogy éppen mit esznek és isznak az amerikai látogatók. Gyorsétterem. Akkor éppen ez volt a kulcsszó. Gyorsétterem és önkiszolgálás.

– Ma a vendéglátás a leggyorsabban fejlődő szolgáltatás. Ez valóságos forradalom. Mindent gépesítettek. Ha ezt nem vesszük észre, végünk van – ezt mondta még New Yorkból a telefonban helyettesének, László Ilonának. – Már a középosztály is önkiszolgálóban étkezik. A döntő az, hogy látod, magad választhatod ki, amit enni fogsz, és a pincérrel sem kell beszélgetned.

62

– Itthon is működne?

– Persze. A választás lehetősége, ez lesz a jelszó – felelte Onódy.

Ebben állt az ő zsenialitása. Nemcsak az újdonság érdekelte, hanem az is, hogy hogyan lehet eladni. És ott volt a Mézes Mackó. Ebből kell világhálózatot építeni. Am a budapesti események fényében most csökkent a lelkesedése. Valaki ellene fordult. De ki? És miért?

Hajnali öt óra volt, amikor visszahívta Sóst, most tudott vele beszélni. Elmondta, mi történt, a kapitány pedig türelmesen végighallgatta.

– Tudok róla – mondta azután. – Amikor meghallottam, utánanézettem. Semmi közünk a dologhoz. Ez már a fejünk fölött történik. Valakinek szúrja a szemét, amit csinálsz.

– De kinek?

– Ugyan, Lajos, ne legyél naiv. Te is tudod, hogy mi történik körülötünk. Most ilyen a közhangulat. Védni kell a társadalmi tulajdont. És egy-egy túlkapás jól jön a balosoknak. Kicsit legyetek visszafogottabbak. Más nem mondok, nem telefontéma.

– Veszélyes lehet rám?

– Nem hiszem – hazudta Sós.

Ezzel véget is ért a beszélgetés, Onódyt azonban ez a *nem hiszem* egyáltalán nem nyugtatta meg. De ezt éppen Sós mondja? Aki minden alkalommal ott volt Gödön, sőt a leglelkesebb résztvevők közé tartozott. Csálódottságot érzett. De hát mit várt? Minden régi ismerőse, így Pakár Dezső és a többiek is mind figyelmeztették, hogy ne várjon sem hálát, sem köszönetet, ezek az emberek kihasználják őt és azokat a lehetőségeket, amiket ő teremtett a számukra.

– Először éppen azok fordulnak majd ellened, akikkel jót tettél – figyelmeztette őt egyszer Pakár. Ő azonban csak legyintett.

– Ugyan már. Vajon miért fordulnának ellenem?

– Ilyen az emberi természet. Politikailag nulla vagy, Lajos. A pártvezetők nem fogadnak be téged, csak kihasználnak. Nem vagy közéjük való. Ez a társadalom a középszer társadalma, a vezetőik is mind középszerűek. Persze szorongatják a kezedet, valójában azonban semmire sem becsülnék. És mondok még valamit: egymást sem becsülik semmire. Nem a személyek a fontosak, hanem a helyek, amiket betöltenek.

Onódy felhívta Nezvál Ferencet, az igazságügyi minisztert. Budapesten este nyolc óra volt, a lakása számát tárcsázta. Neki vitték volna a húst. Nemcsak bélszínt és szarvast szállítottak neki, hanem drága hidegtálmakat is. Kínos helyzet, de valahogy majd megmagyarázza. Nem is kínos, inkább vicces. Egy rendőr elkobozta a lopott húst, amit az igazságügyi miniszter rendelt. Lehetséges, hogy Nezvál már többet tud az esetről? Hiszen mégiscsak ő a miniszter. Pontosabban ál-igazságügyminiszter, hiszen nem sokat értett az igazságügyhöz, tudta ezt mindenki. Volt ugyan jogi diplomája, de köztudott volt, hogy sohasem tette be a lábát az egyetemre. Helyettesével, a több nyelven jól beszélő igazi szakemberrel, Réczei Lászlóval naponta súlyos vitái voltak, aminek a megoldását Kádár abban látta, hogy Réczeit 1959-ben Indiába küldte nagykövetnek. Nezvál biztosan őrizte a helyét. Egyike volt Kádár hűséges követőinek, amit az 1956-os magatartásának köszönhetett. Ő is úgy kezdte, mint sokan mások, mint Onódy is, illegális kommunista, utána kerületi párttitkár Budapesten, és attól kezdve töretlen volt a pályája. Részt vett Nagy Imre kormányában is, ám a forradalom leverése után rá bízták a megtorlásokat, így megtarthatta a helyét Kádár kormányában is. És ő is, mint sokan, kezdte élvezni az előkelőséget, ami a politikai vezetőknek természetes életformája lett. Gyakran vett részt vadászatokon, és időnként meglátogatta az Onódy gödi nyaralójában szervezett esti összejöveteleket. Onódy tehát bizalmas kapcsolatban állt Nezvállal, joggal hihette, hogy számíthat a segítségére.

– Nem kell idegeskedni – mondta a miniszter, miközben ő maga sem veszítette el a nyugalmát egyetlen pillanatra sem. – Néha eszébe jut egy-egy rendőrnek, hogy hősködjön.

– De több emberemet is letartóztatták – erősködött Onódy. – Nekem úgy fest, mintha ellenem irányulna az akció.

– Lajoskám, beképzeled magadnak – mondta a miniszter. – Holnap utánanézek, és visszahívlak. Hol is vagy most?

– New Yorkban, a Coronation Szállodában.

– Mit keresel te Amerikában? – volt ebben a kérdésben valami ijesztő gyanakvás.

– Itt tartják a világkiállítást.

– És nekünk ehhez vajon mi közünk? Tudtommal nem veszünk részt rajta.

– De figyelünk kell arra, hogy merre halad a világ.

– Amerika nekünk nem példakép – állapította meg a miniszter.

Onódy nagyot sóhajtott. Néha úgy érezte, reménytelen a helyzet.

– Nem példakép – magyarázta –, de tudnunk kell, hogy mi történik ott. Másképp hogyan győzzük le őket?

– Csak aztán ne felejts el hazajönni – mondta a miniszter.
– Ugyan már, Nezvál elvtárs – felelte komolyan ő. – Mihez kezdenék én Amerikában? Reggel majd újra hívlak.

– Ne fáradj, majd én hívlak – felelte Nezvál, de nem hívta vissza.

Onódy azonban még mindig nem aggódott. Olyan volt a személyisége, hogy nem tudott aggódni. Tudta magáról, hogy valóságos csodát csinált Magyarországon, és ő maga olyan fontos szerepet kezd játszani a magyar közéletben, ami már a politika határait is súrolta. Tudta ezt ő saját magáról is, és el is játszott azzal a gondolattal, hogy valamikor azoknak a helyére kerülhet, akiknek most a kegyeit keresi. Még miniszter is lehet. Igaza volt Vas Zoltánnak, amikor azt mondta: semmivel sem képzetebbek azok, akik akkoriban vezették az országot. Onódy ügyesen és tudatosan építette a kapcsolatrendszerét, mert Pakár Dezsőtől, a magyar élet igazi ismerőjétől tanulta a módszereket. Saját javára tudta fordítani a rendszer merevségét és nehézkességét, s ehhez megszerzett minden eszközt és lehetőséget. Szabadon bánt a devizával, Ausztriából teherautókon hozatott be olyan különleges ételeket és italokat, amelyek ritkaságszámba mentek Magyarországon, és csak a legfontosabb barátainak juttatott belőlük. Egy különleges helyzetben lévő, ráadásul az akkori megítélés szerint stratégiaiul fontos területen, a lakosság ellátását és jólétét biztosító vállalat vezetőjeként sok szállal kötődött a párt- és állami vezetés több tagjához, szükség esetén – vizonzásra számítva – apróbb-nagyobb szíveségeket tett nekik, számolatlanul küldött nekik hidegtalakat, külföldi italokat, ezek árát pedig a reprezentáció rovatban számolták el a könyvelői. Mindig előbb ő tett szíveséget mindenkinek, majd később kérte meg az árát.

64

Akárhogyan is nézte, ő a politikai vezetés kedvence és büszkesége lett, aki igazolta, hogy a szocializmusban is lehet valaki sikeres vállalati vezető. Kormánykitüntetésekert kapott, meghívták állami fogadásokra, amelyeket természetesen vele szerveztettek meg, és nagyvonalúan fizettek is érte. *Honnan ez a kiváló bélszín, Onódy elvtárs? Honnan ezek a kiváló italok?* Így ismerkedett meg Nezvállal és Szalayval, és aztán így jutott el a nagyhatalomnak számító Tatai Józsefhez, a Belügyminisztérium útlevélosztályának vezetőjéhez, aki kulcsfontosságú személy lett az életében.

– Szívesen meghívnám egy este vacsorára – javasolta Tatainak.

– Nagyon szívesen elfogadom – felelte Tatai. Ilyen könnyen ment.

– Például holnap este a Savoyban? – kérdezte Onódy. A Savoy az egyik lelegegánsabb étteremnek számított Budapesten, ahol táncosnókkal is lehetett ismerkedni.

Onódy ennek is tudta a módját.

– Szükségem lenne egy állandó kilépőre az útlevelembe. Sokat kell Nyugatra utaznom, és nincs időnk a felesleges adminisztrációra – tért a tárgyra, miután megittak egy üveg bort. – Én aztán nem fogok disszidálni, azt biztosra veheted. Ide köt minden. Én csak ebben az országban lehetek sikeres.

Már tegeződtek, ez is természetes volt. Hiszen összetartoztak.

– Persze, ebben biztos vagyok – Tatai maga is zavarban volt, mert tudta, hogy érzékeny témáról beszélnek. – De állandó kilépőt csak kivételesen, miniszteri engedély alapján adhatunk. Ha Tausz elvtárs, a főnököd javasolja, akkor persze nem lehet gond.

– Megoldjuk – felelte mosolyogva Onódy.

Másnap reggel már ott ült Tausz János belkereskedelmi miniszter irodájának előszobájában, és fél órával később a kezében volt az engedély. Tauszt is ismerte személyesen, hiszen magától értetődő módon az ő lakására is gyakran küldött ajándékokat. Tausz először még tartózkodóan viselkedett, nem, mondta, ilyesmiről szó sem lehet, sőt az első alkalommal vissza is küldte, és telefonon is kérte Onódyt, hogy ilyen meglepetésekkel ne kedveskedjen neki, később azonban elfogadta, sőt maga is rendelt dísztalakat és italokat saját vendégeinek, ragaszkodott ahhoz, hogy fizessen, ám Onódy soha nem küldött számlát. Másoknak bélszint és libamáját küldött, hasonló módon, majd elszámoljuk, ezt felelte, ha a lelkipurdálás mégis feltámadt volna egyes elvtársakban. Miután Onódy megkapta az állandó kilépővel ellátott útlevelét, természetesen Tatainak is rendszeresen küldött ajándékosarokat, nem sokkal később pedig meghívta őt a fehér-tói vadászházba, ahol Tatai a legmagasabb pártvezetőkkel is találkozhatott. Az igazán sikeres embereknek más sikeres emberek társaságát kell keresniük, hogy aztán később még sikeresebbek lehessenek. Minden ezen múlt. Vagy majdnem minden. A kapcsolatokon. A kapcsolatokat sikerekkel kellett megalapozni. És Onódy ezt is tudta. Még a csepeli gyárban tanulta meg, hogy minden munkát szakemberekre kell bízni. Nem számít, ki zsidó, ki antiszemita, ki cigány, ki honnan származik. A kommunisták ott, a hatalomátvételnél rontották el: elsősorban a megbízhatóság számított, nem pedig a tudás.

– Engem csak a tudás érdekel – mondta mindenkinek. És ez így is volt. Amikor csak tehetett, akkor a párt által félreállított, de szakmájukat jól értő szakemberekre támaszkodott. Ezek a mesterek hálásak voltak a bizalomért, és lelkesen dolgoztak, ennek pedig lett eredménye. Onódy függetlenséget biztosított minden dolgozójának, és igyekezett távol tartani a pártot a munkatársaitól. Nem volt ez mindig könnyű és hálás feladat, de Onódy élvezte. Számára ez szenvedély volt: a kockáztatás.

– Engem gyakorlatilag félreállítasz – mondta egyszer neki szemrehányóan Lipcsei Imre, a vállalat fiatal, szenvedélyes párttitkára. Ő még hitt mindabban, amiben Onódy is hitt fiatalkorában. Egy cukrászüzemet avattak fel, ott beszélgettek.

– A párt nem arra való, hogy beleszóljon szakmai ügyekbe – felelte ő. – Ezt meg kell értened, ha már a vezetők nem mindig értik meg.

– Téged is a párt tett erre a helyre – vitatkozott Lipcsei.

– Értesülsz minden döntésről, ott ülsz minden értekezleten. Mit akarsz még?

– Több beleszólást szeretnék. A pártvonal nálunk nem mindig érvényesül.

– Ezzel a faszszággal meg ki tömte tele a fejedet? De én megmondom neked az igazat. Nincs pártvonal. Nem téged állítalak félre, hanem azt a demagóg maszlagot, amit pártvonalnak neveznek – felelte ő, és megveregette a fiatalember vállát.

Most pedig ott ült New Yorkban, és várt.

De Nezvál még mindig nem hívta vissza.

Amikor hazaérkezett Amerikából, nem is ment haza, egyenesen a Puskin utcába, a vállalat székhelyére sietett, hívatta Kemenest és László Ilnát. Mi lesz most? Ez volt a kérdés.

Mindkét beosztottja a kétségbeesés határán ült le vele szemben a bőrfotelekbe.

Mi lesz most?

1960 szeptemberében a szovjet kereskedelmi miniszter még kitüntette őt a moszkvai Gorkij parkban lévő Medvezsonok büfé és étterem létrehozásáért és működtetéséért, valamint tapasztalatainak a szovjet szakemberekkel való megosztása útján nyújtott gyakorlati segítségéért. Onódy a mennybe mehetett, és a mennybe is ment. Soha magyar vállalatvezető nem részesült ilyen elismerésben. Itt találkozott a magyar gazdaság eredményeit bemutató kiállítást megnyitó Kádár Jánossal és Hruscsovval meg az egész akkori szovjet vezetéssel, akik úgy nézték a magyar csodákat, mint gyerekek a karácsonyfa alá tett ajándékokat, lenyűgözték őket a Mézes Mackó különlegességei, és hosszasan figyelték a grillcsirke-automatát, amit később a moszkvai párttitkár meg is kapott ajándékba. A formálisra tervezett látogatás hosszú órákra elnyúlt, amit az ilyesfajta külsőségekre fogékony magyar politikai vezetés nagyra értékelt. Moszkvában, a szállodában minden este hatalmas fogadást adott a szovjet elvtársak és saját munkatársai számára, majd más-más lánnyal töltötte az éjszakát.

– Vigyázz, mert feljelentenek a gyezsurnaják – figyelmeztették őt a munkatársai.

– Én már régen feljelentettem őket, nincs miért aggódnunk – felelte ő jókedvűen.

Szép idők voltak.

Pedig számára akkor, Moszkva után kezdődtek a gondok, de azokból ő még semmit sem érzett. Biztos volt benne, hogy neki most már mindent szabad, eddig minden sikerült, és ezután is sikerül majd minden. Nem, semmi gond sem lehet. Kádár a kezét szorongatta, Hruscsov a vállát veregette. Még magasabbra és magasabbra kell törnie. Onódy többször adott olyan állami fogadást is, ahol Kádár volt a házigazda. Kádár rájött arra, hogy szüksége van Onódyra, egyrészt, mert imponált a szovjet vezetésnek, új szint vitt a tömegétkeztetésbe, a magyarok is tudtak valamilyen újat adni nekik, másrészt beleillett az úgynevezett életszínvonalpolitikába. Ezt követően mindenben Kádárra hivatkozott, sokszor hívta fel a titkárságát, hogy beleegyezést szerezzen új ötleteihez, és ezeket mindig meg is kapta. *Természetesen, Onódy elvtárs.*

Fontos volt a barátsága Húvös Sándorral, a Malév vezérigazgatójával is: először hivatalosan találkoztak, amikor megállapodtak arról, hogy Onódy vállalata gondoskodik a járatok fedélzeti ellátásáról.

– A Malévnek világszínvonalon kell repülnie – mondta neki Húvös. Alacsony, ősz férfi volt, mutató- és hüvelykujjával a bajuszát simogatta. Népszerű volt a vállalatnál. – Jobbnak kell lennünk, mint amilyen Magyarország. Különben végünk van. Gyönyörű lányok és finom borok kellemenek, ez a titok. Legszívesebben minden járatra cigányzenekart vezényelnék. – Ezen aztán jót nevettek mindketten.

És ez már akkor több volt egyszerű, vállalatvezetői kapcsolatnál. Egy-másra találtak. Két elszánt gazdasági szakember, aki nem érte be a közepszerúséggel. Húvös tudta, mit akart, és mindent meg is tett érte: maga válogatta a gyönyörű légiutas-kísérőket, a fedélzeten felszolgált étkezések összeállítását pedig külföldi tapasztalatokat ismerő szakemberekre

bízta. A vezérigazgató lekísérte Onódyt a Vörösmarty téri irodaház bejáratához, kezét fogtak. Ez már egy barátság kezdete volt, majdnem megölelték egymást. Közös működtették a repülőtéri Tranzit Szállót, ami az első légitársaság épületében működő szálloda volt Európában. A modellt Onódy Amerikában látta, akárcsak a ferihegyi étteremét, ami különösen nyáron, amikor a teraszról kitűnő kilátás nyílt a forgalmi területre, a budapestiek egyik kedvelt vasárnapi programja lett. És a barátságok révén mindig újabb és újabb barátságokra tett szert, Sós György, a budapesti rendőrkapitány mutatta be Szénási Gézának és Bodonyi Mártonnak, akik mind komoly hatalommal és tekintéllyel rendelkeztek, de szívesen fogadtak kisebb ajándékokat, és rendszeres vendégei voltak a vadászházaknak. Így gyakorlatilag teljes volt az a kör, amelyik Onódy lehetőségeinek megvalósítását segítette. De soha nem tudott Biszku és környezete bizalmába férkőzni, mert az igazi balosok nem kedvelték őt, és nem vették igénybe a szolgáltatásait.

Onódy vállalata akkor már megállíthatatlanul fejlődött: következtek a vidéki vendégházak, amiket az ötvenes években elhanyagoltak. Ő szervezte a vadászatonkat vagy a közös vacsorákat, telefonon hívta a fontos elvtársakat. Péntek estére mozgásba lendült a személyzet, megéleltek a konyhák, készültek a hidegtálak, sülték a malacok és a kacsák, behűtötték az italokat. Mire megérkeztek a vendégek, készen állt a vacsora, tálcákon sorakoztak az italok, tökéletes volt a kiszolgálás, szombat hajnalban indulhatott a vadászat. Szinte magától működött minden, a társaságok üzemeltetése is zavartalan volt. Onódy soha nem vadászott, de gyakran jelent meg a hétvégi összejöveteleken, hogy személyesen ellenőrizze, elégedettek-e a vendégei. Egy alkalommal Gáspár Sándor félrehívta, átölelte és megpaskolta a vállát.

67

– Azért a szovjet elvtársaknál ez kicsit másképpen megy – mondta. Gáspár akkor budapesti párttitkár volt, Biszku egyértelmű vetélytársa Kádár utódlásában.

– Mire gondolsz, Sándor? – Még Csepelről ismerték egymást, amikor Gáspár a Vasas Szakszervezet munkatársa volt, és a sportklubban már összebarátkoztak. Onódy tudta, hogy a futball milyen fontos az illegális munkásmozgalom tagjainak. Politikai kérdésnek tekintették. Fiatalkorában ő maga is játékos volt, ennek köszönhetően sikerült elintéznie 1941-ben, hogy nem hívták be katonának, és nem vezényelték a frontra. Sőt, aztán ő maga adott másoknak a katonai szolgálat alóli felmentésre jogosító hadiüzemi igazolványt. Gáspár Sándort és Münnich Ferencet a Fradin keresztül ismerte meg Onódy, aki 1953-ban lett az FTC, akkori nevén a Budapesti Kinizsi labdarúgó szakosztályának a vezetője. Az együttest az akkori szokásoknak megfelelően átkeresztelték, és még a mezük színeit is megváltoztatták. 1955-ben egy bécsi vendégjáték alkalmával, ahol megnyerték a húsvéti tornát, Onódy zöld-fehér felszerelésben és régi nevén léptette fel a csapatot. Emiatt leváltották, egy év elteltével azonban Gáspár Sándor, a Szakszervezetek Országos Tanácsának az elnöke egy hosszú személyes beszélgetés után visszahelyezte őt pozíciójába, és néhány hét elteltével az együttes nevét végérvényesen Ferencvárosra változtatták.

– Moszkva környéki dácsákban hétvégeken összejöveteleket tartanak,

és lányokat is hívnak, hogy a vezető elvtársak megfelelő módon kikapcsolódhassanak a napi feszültségekből. – Gáspár ezt is jól tudhatta, mert korábban két évet Moszkvában töltött. Sokan azt mondták, akkor ismerkedett össze Brezsnyevvel, és már akkor megkedvelték egymást. – Ezt te, Lajos, kiválóan megoldhatnád. De csak egy szűk kör legyen érintett. A kishánaiak. Érted?

– Teljesen igazad van, Sándor – Onódy némi megbánást mutatott, mintha ezt a lehetőséget az ő hibájából szalasztották volna el. – Hozzálátok és értesítelek.

– Ezt szeretjük benned, Lajos – felelte akkor Gáspár elégedetten. – Ezt a rugalmasságot.

A kishánaiak. Ez volt a legszűkebb vadásztársaság, amelynek tagjai a Mátra lábánál fekvő vadászházba jártak, ami a térképen sem szerepelt, egy erdészeti mellékúton lehetett csak megközelíteni. És hát csakugyan kell a kikapcsolódás, nem elég a vadászat. Mert jó volt ugyan egy jót beszélgetni a vadászatot követően a társalgóban, de mindnyájan érezték, hogy a férfitársaság nem az igazi nők nélkül. Látszólag mindnyájan példás családi életet éltek, de csak látszólag, mert tudták, hogy Kádár erre kényes, ám kisebb, könnyű kalandokat sokan megengedtek maguknak. Ilyesmire a vidéki vadászházak vagy a főváros körüli, a Belügyminisztérium által bérelt házak és bérlakások is alkalmasak voltak. Most Gáspár arra célzott, hogy ezeket Onódy szervezze meg nekik. És hát nem olyan nagy eset lányokat szerezni az éjszakai életből meg fiatal, pályafutásukat építő légikisasszonyokat a Malévtől. Mindenki tudta: ők sem járnak rosszul, hiszen bizalmas kapcsolatba kerülhetnek vezető elvtársakkal, ez pedig nekik a hasznukra válhat.

68

Onódy azonban semmit sem akart a véletlenre bízni. Úgy gondolta, felkeresi azt az embert, akinek bízott az ösztöneiben, ezért már másnap reggel ott ült Sebes Sándor belkereskedelmi miniszterhelyettes irodájában. Kora reggel volt, hét óra, szinte senki más sem volt még az épületben.

– Ha bajba kerülök, te kapod meg elsőként a feljelentéseket – igyekezett tréfálkozni Onódy.

– De megkapja Biszku is, ő pedig továbbítja Kádárnak. Az ilyesmi nem tréfa. Az Oreg kényes az ilyen ügyekre.

– Moszkvában is így mennek a dolgok.

– Az nem érdekes. Arra soha nem hivatkozatsz – legyintett Sebes. – Óvatosság, Lajos, óvatosság. Te nagy kedvenc vagy, elismerik a szakértelmedet. Ez azonban kevés. Nem bíznak bennünk. A moszkvaiak csak magukban bíznak. Nálunk három csoport van: a moszkvaiak, a volt szocdemek, akik még esetleg zsidók is, mint Taus, meg én, és vannak az értelmiségiek, akikben senki sem bízik.

– És én? – érdeklődött Onódy.

– Te egy külső jöttment vagy. Egyelőre szükség van rád, mert sikeres vagy, de a moszkvaiak egyszer majd felakasztanak.

Onódy azonban magabiztos volt, ezt követően Sóst hívta, egyúttal arra is megkérte, hogy vegyen részt ezeken a találkozókön.

Úgy tervezte, hogy ezeket Gödön, az ő nyaralójában tartják majd, amit egy vállalati üdülőtől alakítottak át, ehhez Sós beleegyezése nagyon fontos

volt, hiszen a környéken vagy a Budapestre vezető úton dolgozó rendőröket is kézben kell tartani. Az összejövetelekre a személyzetet a Budapesti Táncpalotából hívta, az új igazgatót, Ürömi Rudolfot pedig megkérte, hogy beszéljen fiatal táncosnókkal, van-e a kedvük magánrevüben szerepelni.

– Ez pontosan mit jelent? – kérdezte Ürömi. Okos fiú volt, képzett is, a nyugati divatnak megfelelően lakkozta a haját, és a nyakkendőit is Bécsből hozatta.

– Azt jelenti, hogy a végén megbasszák őket a vezető elvtársak – felelte Onódy. Legjobb a félreértéseknek eléje menni, nehogy valaki aztán csodálkozzon.

A többi a Büfévállalat szakemberei intézték, akik nem is ismerhették a vendéglistát, a részletekbe egyedül László Ilonát avatta be, akinek viszont erőteljes fenntartásai voltak.

– Nem lesz ebből baj? – kérdezte gyakran az asszony.

– Felső vezetői utasítás – felelte ő. – Egyenesen Gáspár elvtárstól.

Most azonban már érezték, hogy baj lett belőle. Nem tudták, mekkora baj, csak azt tudták, hogy baj.

Talán Bodvás. A kémelhárítás vendéglátóiparért felelős ezredese, Bodvás László. Mindenki ismerte őt a szakmában, és ő is ismert mindenkit. Magas, határozott, öntelt és nagyravágyó fiatalember volt.

– Miután sikerült őt magunkra haragítanod – jegyezte meg László Ilona. Okos asszony volt, tudott Onódy minden ügyéről, ám előnyösebbnek tartotta a diplomátikus, egyezsége törő magatartást. A vállalat kereskedelmi igazgatója volt, negyvenéves, vonzó, karcsú, elegáns, divatosan öltözködött, drága illatszereket használt és finom ékszereket viselt. Férjétől néhány évi házasság után elvált, ezt követően látszólag csak a munkájának élt, ám Onódy tudta, hogy Pozsonyi úti lakásának hálószobájában szívesen fogad fiatal fiúkat, akikkel bizonyára szenvedélyesebb, mint az irodájában. – Ha ő van a háttérben, akkor Sós sem tud tenni semmit értünk.

– Lehet, hogy valakit kihagyunk a gödi mókából – mondta Kemenes.

– Gáspár diktálta a névsort.

– De a szervezés mégis a te nevedhez kapcsolódik.

– Szóval Bodvásra gyanakszunk – összegezte a hallottakat Onódy.

Igen, igaza van Ilonának, minden bizonytalansággal Bodvás.

Fél évvel korábban megjelent nála az ezredes, és jelezte, hogy az új balatoni szállodákban titkári vagy igazgatóhelyettesi beosztásban egy-egy saját emberét kívánja elhelyezni, akiknek külön, úgynevezett operatív szoba járna.

– Erre feltétlenül szükség van – mondta –, mert már mindenki tudja, hogy a keletnémetek itt találkoznak a nyugatnémet rokonaikkal. Megy a síbolás, a fekete pénzváltás, a dokumentumok cseréje. Ráadásul tudják már a német és a szovjet elvtársak is, mi pedig úgy teszünk, mintha nem tudnánk semmit. Arról nem is beszélve, hogy osztrák üzletemberek magyar lányokkal heteyegnek.

– Ezt nem tudjuk megakadályozni, és ha magának minden szállodában lesz embere és operatív szobája, akkor sem. És mellel, csak mondom, ezekre a vendégekre épül az idegenforgalmunk. Ha pedig az osztrák üz-

letembereknek megtiltjuk, hogy magyar lányokkal hetyegjenek, majd elmennek Pozsonyba, és a cseh lányokkal hetyegnek. Ami pedig a németeket illeti, ha nem találkozhatnak nálunk, majd találkoznak néhány száz kilométerrel távolabb, Romániában, a tengerparton. De akárhogy is van: én nem akarok és nem is tudok felesleges embereket eltartani, ráadásul semmi értelme olyan alakokat fizetni a szállodákban, akikről messziről tudni, hogy belügyesek – felelte ő.

– Az én embereim becsületesen dolgoznak, nyelveket beszélnek, egyáltalán nem úgy festenek, mint ahogyan azt maga képzelem – vágott vissza Bodvás.

– És aztán majd beleszólnak az én dolgaimba, amit végképp nem akarok. – Onódy érezte, hogy bátor, olyan hangot enged meg magának a magas rangú belügyessel szemben, amit senki más az országban nem tenne és nem is tehetne. Ha sokat erőszakoskodik, feljelenti Kádárnál, gondolta. Akkor már azt is tudta mindenki, hogy az idegenvezetőket is arra kérték, tartsák szemmel a külföldieket. Mit akar? Rendőrállamot?

– A magyar gazdaság egyik legfontosabb értéke az idegenforgalom. Most akarjuk a nyugatiakat elveszíteni, amikor kezdjük visszaszerezni a bizalmat, és a legnagyobb szükségünk van a pénzükre?

– Mondtam már, meg tudjuk oldani – felelte Bodvás.

– Én pedig mondtam: nem.

– Ahogy gondolja – állt fel Bodvás. – De ezzel nem fejeztük be. Sőt: most kezdődik.

És elment. Onódy mosolygott magában, amikor egyedül maradt. Kis fasz. Ezt gondolta akkor.

70

De most másképp festett a helyzet. Igen, most kezdődik.

– Ezen a vonalon állunk a legrosszabbul – mondta Kemenes. – A belügyi szál hiányzik.

– Tudom – bólintott idegesen Onódy. Nem szerette, ha erre emlékeztették, és azt sem szerette, ha Kemenes okoskodni akart.

– Talán Szalaynak kellene szólni – vetette fel László Ilona. – Neki mindenhol vannak kapcsolatai. És az senkinek sem lehet érdeke, hogy tönkretegyenek bennünket. Mi Magyarország egyik legsikeresebb vállalkozása vagyunk. Hruscsov is a vállalat veregette, többször kitüntettek. Mégis, mit képzelnek?

– Lehet, hogy kár volt vállalni ezeket a gödi dolgokat – vélekedett most Onódy némi bűnbánattal.

Meglazította az inge gallérját, és rágyújtott. Zavarban volt, és ezt nehezen titkolta. László Ilonára nézett, aki már kezdettől ellene volt. De az is elképzelhető, hogy az egész megáll alacsony szinten. Most sokat prédikálnak a társadalmi tulajdonról, mindig kell egy-két áldozat, de magasabb szintre aztán nem engedik el az ügyeket. Ha én bukok, bukik Gáspár, Nezvál, Szalay is, meg mindenki.

– Addig jó, amíg Kádár nem tud róla – jegyezte meg halkán. – Ez mindnyájunk érdeke.